

Hippeastrum of Amaryllis

In de afgelopen maanden heb ik u meegenomen in de geschiedenis van het verzamelen van en het geven van namen aan planten. Dan is het een logische stap naar de namen van bolgewassen zelf. In deze serie van twaalf artikelen van De Wereldbol sta ik stil bij namen die leiden tot discussies en vragen. 'Waarom is het Hippeastrum en niet Amaryllis?' 'Waarom Zantedeschia in plaats van Calla?'

Tekst en fotografie: Peter Knippels

Een paar jaar geleden was ik aanwezig bij een discussie tussen Hippeastrum-telers en het gesprek kwam op de naam van het gewas. De algemeen gedeelde conclusie was dat Hippeastrum een bij de consument onbekende naam was. Iedereen kent de planten als Amaryllis. Is het niet mogelijk dat de heren taxonomen de naamgeving veranderen: noem Hippeastrum voortaan Amaryllis en geef Amaryllis een andere naam. Er wordt instemmend geknikt. Dat was de oplossing. Ik was toen zeer verrast. Dat kon toch zomaar niet. Er waren toch goede redenen voor de namen Hippeastrum en Amaryllis.

LINNAEUS

Laten we bij het begin starten. Dat begin ligt bij Carl Linnaeus. Hij beschrijft in 1753 het

geslacht Amaryllis op basis van drie verschillende planten: *Nerine sariensis*, *Amaryllis belladonna* en *Hippeastrum*. *Amaryllis belladonna* is het typesoort voor het geslacht. Het is niet bekend of Linnaeus de soort heeft beschreven op basis van een *Amaryllis* of van een *Hippeastrum*. Dit is natuurlijk vragen om problemen. Dat zal later in de tijd ook blijken.

In 1821 komt William Herbert met de naam *Hippeastrum*. Hij splitst het geslacht *Amaryllis* van Linnaeus op. Hij geeft de naam *Hippeastrum* aan de planten uit de nieuwe wereld. Hij lijkt hiermee een ongelukkige keuze te hebben gemaakt. In de decennia hierna, tot op de dag van vandaag, zijn en worden er discussies gevoerd over de geldigheid van de naam *Hippeastrum*. Eén van de bekendste tegenstanders van de naam *Hippeastrum* is Hamilton Traub geweest. Hij heeft zich tot zijn dood in 1983 ingezet om *Hippeastrum* om te dopen

tot *Amaryllis*. In de uitgaven van The American Amaryllis Society, later gewijzigd in The American Plant Life Society, schrijft hij regelmatig over deze queeste. Hij is erg volhardend geweest in zijn streven.

OUDE WERELD

In 1987 wordt tijdens het 14e International Botanical Congress besloten dat *Amaryllis* de juiste naam is voor de plant uit de oude wereld. Hierbij is uitgegaan van herbariummateriaal van *Amaryllis belladonna* uit het Clifford Herbarium. In 1997 schrijven Allan Meerow, Johan van Scheepen en Julie Dulith het artikel 'Transfers from *Amaryllis* to *Hippeastrum* (*Amaryllidaceae*)'. Dit artikel geeft een goed beeld van de recente geschiedenis in deze discussie en bevestigt de huidige indeling met *Amaryllis* en *Hippeastrum*.

Als je het zo ziet, dan is de opmerking van de *Hippeastrum*-telers niet raar. Omdopen lijkt een optie. Wie neemt het estafettestokje van Hamilton Traub over?

Als je de planten bekijkt, dan zijn er genoeg verschillen om ze niet door elkaar te halen. *Amaryllis belladonna* groeit in Zuid-Afrika, de bloemsteel is massief, de plant kan eenmaal per jaar bloeien en de zaden zijn groen van kleur. *Hippeastrum* komt uit de Zuid-Amerikaanse landen Brazilië, Argentinië, Bolivia en Peru, de bloemsteel is hol, de plant kan meermalen per jaar bloeien en de zaden zijn zwart. Bovendien zijn er van *Hippeastrum* meer species.

Hippeastrum papilio

Hippeastrum 'Red Rascal'